

Remissyttrande

Datum 2017-08-29

Diarienummer RS 2017-08522

Justitiedepartementet
103 33 Stockholm

Yttrande över betänkandet ny dataskyddslag: Kompletterande bestämmelser till EU:s dataskyddsförordning (SOU 2017:39)

Västra Götalandsregionen (VGR) lämnar följande synpunkter på regeringens förslag på kompletterande bestämmelser till EU:s dataskyddsförordning GDPR (General Data Protection Regulation) som börjar gälla den 25 maj 2018.

Sammanfattning

VGR delar i huvudsak utredningens beskrivningar och problematiseringar. Synpunkter på utredningens förslag och resonemang begränsas i detta yttrande till några resonemang som har relevans för VGR:s verksamheter. Dessa resonemang handlar om:

- a) Hantering av känsliga personuppgifter
- b) Om ålder för barns samtycke
- c) Sanktionsavgifter
- d) Nytt myndighetsundantag
- e) Myndighetsbegreppets omfattning

Hantering av känsliga personuppgifter

Det är generellt viktigt att anpassningen till de undantag som medger behandling av känsliga personuppgifter (GDPR 9.2 a-j) och som ska föreskrivas i nationell rätt för att vara tillämpliga, inte försvårar framställning och analys av statistik som syftar till att tillgodose behovet av information för att kunna fullfölja uppdrag också inom offentliga organ som inte är statistikansvariga myndigheter enligt SFS 2001:100. VGR menar att detta kunde framgå tydligare i utredningen.

En ny datalag får inte försvåra förutsättningarna för den kunskapsuppbyggnad som är nödvändig för att planera, följa och utvärdera effekter av demokratiskt fattade beslut. Enligt utredningen sker viss behandling av känsliga personuppgifter med stöd av undantaget som avser behandling som sker av hänsyn till ett viktigt allmänintresse. Eftersom flera av de centrala aktörerna inte framfört att ”... *stöd saknas för den behandling av känsliga personuppgifter som måste ske inom nationellt eller internationellt folkhälsoarbete*” (sid 188), bedömer utredningen att det inte finns ett behov av särskilt undantag i

dataskyddslagen för behandling av känsliga personuppgifter på folkhälsoområdet samt att om det ändå föreligger ett sådant behov kan undantag övervägas i sektorsspecifik reglering. VGR delar inte denna uppfattning utan vår erfarenhet är att för den behandling som sker inom folkhälsoområdet har det skett en gradvis förskjutning under senare år mot en mer restriktiv hållning från centrala statistikförande myndigheter till att lämna ut data innehållande känsliga personuppgifter till analytisk kompetens på regional nivå. Vi menar att det är en utveckling som väsentligt kan försvåra våra möjligheter att genomföra meningsfulla analyser för planering, monitorering och utvärdering av politiska beslut och implementeringen av dessa.

För att förhindra en sådan utveckling menar VGR att det vore värdefullt med ett särskilt undantag i dataskyddslagen för behandling av känsliga personuppgifter inom folkhälsoområdet.

Om ålder för barns samtycke

Barns samtycke kan vara en rättslig grund för att behandla personuppgifter. VGR delar utredningens resonemang kring det problematiska att klarlägga alla de omständigheter som bör påverka valet av åldersgräns för samtycke. Enligt EU:s dataskyddsförordning är utgångspunkten att åldersgränsen ska vara 16 år. VGR anser att avvikelser från denna åldersgräns genom att i nationell rätt kunna föreskriva en lägre åldersgräns bör belysas och utredas ytterligare.

Sanktionsavgifter

Enligt kommitténs förslag ska administrativa sanktionsavgifter, enligt 7 kap dataskyddslagen, även kunna tas ut av myndigheter. Utifrån utredningens resonemang uppfattas detta som rimligt. VGR konstaterar dock att det förefaller oklart hur ansvaret för att utbetala vite ska utkrävas i en organisation som VGR, som har många personuppgiftsansvariga myndigheter som utgör en och samma juridiska person. Att bedöma vilken myndighet som innehar personuppgiftsansvaret för en viss personuppgiftsbehandling är ofta svårt i en stor organisation som VGR.

Nytt myndighetsundantag och ostrukturerad behandling

Att den s.k. missbruksregeln enligt 5 a § personuppgiftslagen, som innebär omfattande undantag från hanteringsreglerna och de registrerades rättigheter i PUL, inte kommer att tillämpas vid behandling av ostrukturerat material efter att Dataskyddsförordningen ska börja tillämpas riskerar att leda till ett omfattande administrativt arbete för myndigheterna inom VGR. VGR välkomnar förslaget om att viss ostrukturerad behandling av känsliga personuppgifter ska vara tillåten även i de fall sektorsspecifik lagstiftning saknas. VGR välkomnar också förslag om att den registrerades rätt till information om behandlingen i artikel 15 i dataskyddsförordningen, med vissa undantag, inte gäller personuppgifter i löpande text som inte fått sin slutliga utformning när begäran gjordes eller som utgör minnesanteckning eller liknande. Vi vill dock påpeka att förslagen inte är tillräckliga för att hanteringen av ostrukturerade personuppgifter ska bli

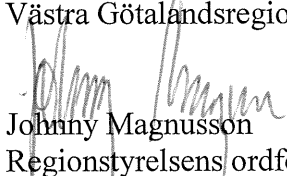
ändamålsenligt. VGR anser att omfattning och innebörd av begreppet myndighet i den föreslagna dataskyddslagen behöver tydliggöras. Då tillämpningen av exempelvis intresseavvägning som rättslig grund inte är möjlig för myndigheter är det oerhört viktigt att myndighetsbegreppet och dess innebörd klarläggs.

Myndighetsbegreppets omfattning

I Dataskyddsutredningen föreslås särskilda bestämmelser som ska tillämpas av myndigheter. Dataskyddsförordningen innehåller även ett flertal bestämmelser som ska tillämpas av myndigheter respektive vid myndighetsutövning. I VGR:s myndigheter bedrivs verksamhet som varken utgör ren myndighetsutövning eller följer direkt av myndighetens föreskrivna uppdrag. VGR anser att omfattningen av begreppet myndighet i den föreslagna dataskyddslagen behöver tydliggöras. Då tillämpningen av exempelvis intresseavvägning som rättslig grund inte är möjlig för myndigheter är det oerhört viktigt att myndighetsbegreppet och dess innebörd klarläggs.

I övrigt välkomnar VGR förslaget att Datainspektionen ska behandla registrerades klagomål inom tre månader.

VGR är också positiv till utredningens förslag om att tystnadsplikt ska gälla för dataskyddsombud i fråga om sådant som ombudet har fått veta om enskilda personliga eller ekonomiska förhållanden. VGR anser att utredningens förslag kan bidra till att den personliga integriteten stärks.

Regionstyrelsen
Västra Götalandsregionen

Johnny Magnusson
Regionstyrelsens ordförande

Ann-Sofi Lodin
Regiondirektör